

CHOPIN I JEGO RODACY
PODRÓŻE Z MUZYKĄ POLSKĄ

19 czerwca - 04 września 2010

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku
Rok Chopinowski 2010

TERMINY KONCERTÓW:

19 czerwca 2010 / sobota / 18.00

Radomsko

Miejski Dom Kultury / ul. Brzeźnicka 5

27 czerwca 2010 / niedziela / 18.00

Kozienice

Amfiteatr nad Jeziorem Kozienickim / ul. Bohaterów Studzianek 30

4 lipca 2010 / niedziela / godz. 13.00

Przedbórz

Kościół p.w. św. Aleksego / ul. Kościelna 1

25 lipca 2010 / niedziela / godz. 19.00

Sulejów

Opactwo cystersów, kościół św. Tomusza Kantuaryjskiego / ul. Opacka 13

1 sierpnia 2010 / niedziela / godz. 18.00

Opoczno

Miejski Dom Kultury / ul. Biernackiego 4

15 sierpnia 2010 / niedziela / godz. 19.00

Biała Rawska

Sanktuarium Matki Bożej Miłosiernej / Plac Kościelny 4

22 sierpnia 2010 / niedziela / godz. 18.00

Brochów

Bazylika p.w. św. Jana Chrzciciela / Brochów 70

4 września 2010 / sobota / godz. 18.00

Radomsko

Miejski Dom Kultury / ul. Brzeźnicka 5

Jan Miłosz Zarzycki - dyrygent

Koncert galowy - Łomżyńska Filharmonia Kameralna
im. W. Lutosławskiego

„Chopin i Jego Rodacy - podróże z muzyką polską” to cykl koncertów muzyki fortepianowej oraz kameralnej - skrzypce i fortepian oraz sopran z towarzyszeniem fortepianu. Projekt realizowany jest przez Fundację Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku w ramach obchodów Roku Chopinowskiego 2010, dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Projekt „Chopin i Jego Rodacy - podróże z muzyką polską” ma na celu zapoczątkowanie popularyzacji muzyki poważnej w miejscach, gdzie ta dziedzina sztuki nie posiada jeszcze swojej stałej tradycji. Cykl koncertów z wyszczególnieniem twórczości Fryderyka Chopina oraz ukazanie jego wpływu na kulturę naszego kraju w przeciągu 200 lat, złożony jest z arcydzieł polskiej literatury muzycznej, w której rozbrzmiewa ponadczasowy duch patriotyzmu. Koncerty tworzyć będą szlak prowadzący z Radomska - siedziby Fundacji Inicjatyw Kulturalnych, poprzez Kozienice, Przedbórz, Sulejów, Opoczno, Gminę Biała Rawska, z której pochodziła Konstancja Gładkowska - młodzieńcza miłość Fryderyka Chopina, do wsi Brochów, gdzie w kościele św. Rocha Chopin przyjął chrzest. Na zakończenie całego festiwalu odbędzie się finałowy koncert z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej w Miejskim Domu Kultury w Radomsku - miejscu szczególnym dla Fundacji Inicjatyw Kulturalnych oraz artystów - wykonawców projektu, wywodzących się z tak czulej na kulturę polską ziemi radomszczańskiej.

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku od 18 już lat wspiera stypendiami rozwój utalentowanych artystycznie uczniów i studentów pochodzących głównie z Radomska i okolic. Od roku 2000 czynimy to wspólnie z Fundacją im. Stefana Batorego uczestnicząc w programie „Równe Szanse”.

Wielu naszych byłych stypendystów to dzisiaj profesjonalni, odnoszący sukcesy artyści. Do takich należą muzycy, inicjatorzy i wykonawcy cyklu koncertów „Chopin i Jego Rodacy – podróże z muzyką polską”: Łukasz Trepczyński - fortepian, Szymon Telecki - skrzypce, Karolina Sambor-Kobiałka - sopran. Podróż muzyczna obejmująca 8 koncertów rozpoczyna się i kończy w Miejskim Domu

Kultury w Radomsku - ośrodku mocno zaprzyjaźnionym z Fundacją Inicjatyw Kulturalnych.

Na wszystkie koncerty serdecznie Państwa zapraszamy. Czynimy to z tym większą satysfakcją i radością, że młodzi artyści, którzy do niedawna byli stypendystami, chcą nie tylko zaprezentować swoje talenty oddając hołd wielkiemu kompozytorowi, ale także wspomóc swoich młodszych kolegów, przeznaczając część honorariów z koncertów na fundusz stypendialny Fundacji.

*Mirosława Łęska
Dyrektor Fundacji Inicjatyw Kulturalnych*

WYKONAWCY:

Łukasz Trepczyński - ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie fortepianu prof. Andrzeja Jasińskiego. Laureat licznych międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów pianistycznych, między innymi: IV nagroda w III Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym „EPTA” w Krakowie, II nagroda w I Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im. Władysława Kędry w Łodzi, V nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina dla Kandydatów do XV Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie w 2006 r., Laureat 41 Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku, półfinalista oraz najlepszy

polski uczestnik VII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy, laureat II nagrody Yamaha music foundation of Europe scholarship 2008 piano competition, II nagroda na VII Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim w Mariańskich Łązniach (Czechy). Uczestniczył w kursach mistrzowskich u profesorów: Vladimir Krainev, John O’Conor, Lee Kum Sing, Jacques Rouvier, Krystian Zimerman, Dang Thai Son. Koncertował w kraju i za granicą, między innymi w Filharmonii Narodowej, w Zamku Królewskim oraz Łazienkach Królewskich w Warszawie, w Dworku Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, w Bratysławie, Bukareszcie, we Lwowie, w Moskwie, Neapolu, Heidelbergu, Stuttgartu, Fryburgu (Szwajcaria). Stypendysta Funduszu Pomocy Młodym Talentom Jolanty i Aleksandra Kwaśniewskich w 2000 r., Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, Fundacji Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku, Marszałka Województwa Łódzkiego w 2008 r. oraz czterokrotny stypendysta Ministra Kultury.

Karolina Sambor-Kobiąłka - w roku 2006 ukończyła z wyróżnieniem wokalistykę w Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie śpiewu solowego prof. M. Krzyńskiej oraz prof. H. Rejmer. Od roku 2007 do 2009 była studentką Istituto Musicale “Acille Peri” - Reggio nell’Emilia we Włoszech w klasie śpiewu solowego u Maestra Mauro Trombetta oraz Rosy Ricciotti. Doskonali swoje umiejętności pod kierunkiem pedagogów: prof. Heleny Łazarskiej, prof. Jadwigi Rappe, prof. Alicji Słowakiewicz, prof. Mauro Trombetta. Jest laureatką wielu konkursów wokalnych m.in. Konkursu Wokalnego we Włoszakowicach, Konkursu Wokalnego im. E. Kossowskiego w Warszawie, Międzynarodowego Konkursu Wokalnego w Neapolu, Międzynarodowego

Konkursu Wokalnego w Kijowie. Była stypendystką Marszałka woj. kujawsko-pomorskiego, Fundacji Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku oraz stypendystką Rządu Włoskiego. Koncertuje w kraju oraz za granicą: Włochy, Niemcy, Austria, Czechy, Wielka Brytania, Francja, Szwajcaria. Obecnie związana jest z Operą Kameralną w Warszawie oraz Zespołem Śpiewaków Miasta Katowice “Camerata Silesia”.

Szymon Telecki (ur. 1984 r.) - swoją edukację muzyczną rozpoczął w PSM I st. im. G. Bacewicz w Radomsku w klasie skrzypiec mgr Siergieja Wowkotruba, a następnie kontynuował ją w Liceum Muzycznym im. H. Wieniawskiego w Łodzi. W 2008 r. ukończył Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie skrzypiec prof. Tadeusza Gadziny. Obecnie odbywa staż artystyczny na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

W 2001 roku otrzymał I nagrodę na Konkursie Młodych Instrumentalistów w Bydgoszczy. Był wieloletnim stypendystą Fundacji Inicjatyw Kulturalnych w Radomsku oraz stypendystą Fundacji „Pro Bono Poloniae”. Od 2008 roku współpracuje z Estradą Kameralną Filharmonii Narodowej

w Warszawie jako skrzypek kameralista. Uczestniczył w kursach mistrzowskich prowadzonych przez prof. Wandę Wiłkomirską, prof. Tadeusza Gadzinę, prof. Tomasza Tomaszewskiego oraz prof. Iwonę Wojciechowską. Koncertował w Europie (Włochy, Niemcy, Belgia.): w 2005 występował w Deutsche Bundestag w Berlinie dla rządu niemieckiego z okazji 60. rocznicy utworzenia demokratycznych Niemiec, w Catanii na Sycylii, w Zakopanem (Atma - recital w ramach obchodów roku K. Szymanowskiego), w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Koncertował jako solista także w wielu innych miastach Polski.

Paweł Pawlik (ur. 1981 r.) - ukończył Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie fortepianu prof. Anny Jastrzębskiej-Quinn (2005). W latach 2007-2009 był uczestnikiem stażu artystycznego na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie kameralistyki prof. Katarzyny Jankowskiej-Borzykowskiej. Swoje umiejętności pianistyczne pogłębiał uczestnicząc w wielu kursach mistrzowskich pod kierunkiem wybitnych pianistów, prof. Andrzeja Jasińskiego, prof. Emanuela Axa, prof. Elżbiety Tarnawskiej. Występuje jako solista i kameralista w kraju i za granicą (m. in. Warszawa- Studio Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego, Warszawskie Towarzystwo Muzyczne, Hamburg, Bydgoszcz, Częstochowa, Katowice, Zakopane). Koncentrując swoje

zainteresowania na muzyce kameralnej na stałe współpracuje ze skrzypkiem Szymonem Teleckim; współpracuje także z innymi muzykami. Od 2008 zajmuje stanowisko wykładowcy na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

KONCERTY:

Radomsko

Historia Radomska sięga XI wieku, miasto powstało na miejscu grodu. Dokument lokacyjny nadający prawa miejskie został wystawiony w 1266 r. przez Leszka Czarnego - księcia sieradzkiego. W XVI w. miasto było miejscem ważnych wydarzeń historycznych – w Radomsku odbył się zjazd, na którym szlachta podjęła decyzję o obsadzeniu na tronie polskim Jadwigi – córki Ludwika Węgierskiego. Podczas panowania Jagiellonów nastąpił rozwój mia-

sta, któremu sprzyjały przechodzące przez miasto szlaki handlowe. Kolejny etap rozwoju miasta nastąpił w XIX wieku wraz z uruchomieniem kolei warszawsko-wiedeńskiej. Nastąpił wtedy rozwój przemysłu metalurgicznego, meblarskiego, powstała huta szkła, a później fabryka maszyn i odlewnia żeliwa.

W Radomsku wyróżnia się średniowieczny układ urbanistyczny, przy dawnym rynku wznosi się zabytkowy ratusz oraz kościół św. Lamberta. Wnętrza klasycystycznego XIX-wiecznego ratusza wypełniają Zbiory Muzeum Regionalnego. Również z dziewiętnastego wieku pochodzi kościół parafialny pod wezwaniem św. Lamberta, zbudowany w stylu neobarokowym z trzema wieżami od frontu. Okno nad wielkim ołtarzem zdobi witraż przedstawiający Zwiastowanie Najświętszej Marii Panny, dzieło księżnej Eugeniuszowej Lubomirskiej z Kruszyny. Starszy jest kościół Franciszkanów pw. Podwyższenia Krzyża Świętego wybudowany dzięki Władysławowi Łokietkowi w XVI wieku, a przebudowany w wieku XVIII w stylu barokowym. Inne zabytkowe świątynie znajdują się na obrzeżach miasta: św. Marii Magdaleny z XVIII wieku i św. Rocha z 1502 r.

Z Radomska pochodzą m.in.: bracia Różewiczowie: Stanisław, scenarzysta i reżyser filmowy i Tadeusz, poeta, dramatopisarz, prozaik, oraz Jerzy Semkow, dyrygent.

Źródło: www.radomsko.pl

Miejski Dom Kultury / 19 czerwca 2010 godz. 18.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn cis-moll op. 27 nr 1
Nokturn Des-dur op. 27 nr 2
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
Walc F-dur op. 34 nr 3
4 Mazurki op. 24
Polonez As-dur op. 53

F. Chopin - Pieśni op. 74

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-moll op. posth.

H. Wieniawski - Polonez koncertowy D-dur op. 4

S. Moniuszko - „Zosia”

M. Karłowicz - „Idzie na pola” op. 3 nr 2

I. J. Paderewski - „Polały się łzy” op. 18 nr 1

I. J. Paderewski - „Nad wodą wielką” op. 18 nr 4

R. Schumann - Sonata a-moll op. 105 na skrzypce i fortepian

- *Mit leidenschaftlichem Ausdruck*
- *Allegretto*
- *Lebhaft*

Kozenice

Kozenice to miasto o 450-letniej historii. Położone jest na skraju Puszczy Kozenickiej na lewym brzegu Wisły, w odległości 80 km od Warszawy. Pierwsza wzmianka o Kozenicach pochodzi z 1206 r. i związana jest z nadaniem m.in. Kozenickiemu klasztorowi norbertanek z Płocka. W

1429 r. Władysław Jagiełło wykupił z rąk zakonnych dobra kozenickie. Za panowania Jagiellonów, którzy mieli tu dwór myśliwski, miejscowość nabrała znaczenia ze względu na urządzone polowania i zjazdy. Bliskość puszczy i dostęp do drewna pozwoliły na budowę mostu pontonowego, który po splawieniu do Czerwińska pozwolił wojskom polskim na przeprawę przez Wisłę w czasie Wielkiej Wojny z zakonem krzyżackim w 1410 roku.

W 1467 r. w Kozenicach przyszedł na świat przyszły władca Polski, Zygmunt, zwany przez potomnych Starym. Na terenie Puszczy wielokrotnie przebywała też królowa Bona. W XVI w. Zygmunt August wydał przywilej na założenie miasta Kozenice, jednocześnie rozbudowując je. Miasto w czasie „potopu szwedzkiego” zostało zniszczone. Odbudowę królewskich Kozenic podjął król Stanisław August Poniatowski wg planu Jana Kantego Fontany. Układ zaprojektowanych przez niego ulic uznany jest jako zabytek architektoniczny. Ten urbanistyczny układ miasta jest widoczny do dziś.

Z historią Kozenic zapoznają ciekawe zabytki, z których do najbardziej godnych uwagi należą m.in. kolumna upamiętniająca fakt narodzin w Kozenicach króla Zygmunta I Starego, Zespół Pałacowo-Parkowy zbudowany dla króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, murowane kramy (wzniesione w 1820 r.), drewniany budynek tzw. hamernia, która dawniej była walcownią miedzi oraz miejscem produkcji karabinów. W kościele parafialnym p.w. Świętego Krzyża zachowały się rokokowe ołtarze oraz obrazy z XVII-XIX wieku; znajduje się tam również dzwon datowany na 1564 rok.

Kozenice leżą w pobliżu atrakcyjnych punktów Puszczy Kozenickiej, ale w samym mieście do spacerów zachęca piękny park. Nie brakuje miejsc do czynnego wypoczynku – Kozenickie Centrum Kultury i Sportu dysponuje krytą pływalnią, kortami tenisowymi, stadionem z halą sportową, z Ośrodkiem Wypoczynku Świątecznego, położonym w sosnowym lesie nad Jeziorem Kozenickim.

Źródło: www.kozenice.pl

Amfiteatr nad Jeziorem Kozenickim / 27 czerwca 2010 godz. 18.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn cis-moll op. 27 nr 1
Nokturn Des-dur op. 27 nr 2
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
Walc F-dur op. 34 nr 3
4 Mazurki op. 24
Polonez As-dur op. 53

F. Chopin - Pieśni op. 74

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-moll op. posth.

H. Wieniawski - Polonez koncertowy D-dur op. 4

S. Moniuszko - „Zosia”

M. Karłowicz - „Idzie na pola” op. 3 nr 2

I. J. Paderewski - „Polały się łzy” op. 18 nr 1

I. J. Paderewski - „Nad wodą wielką” op. 18 nr 4

R. Schumann - Sonata a-moll op. 105 na skrzypce i fortepian

- *Mit leidenschaftlichem Ausdruck*

- *Allegretto*

- *Lebhaft*

Przedbórz

Przedbórz nad rzeką Pilicą w województwie łódzkim to miasto o bogatej historii. Położone jest w Paśmie Przedborsko-Małogoskim, na skraju Gór Świętokrzyskich. Pierwsza historyczna wzmianka stwierdzająca istnienie Przedborza pochodzi z 1145 roku, zawarta jest w tzw. Falsyfikacie Trzemeszeńskim, wg którego miasto Przedbórz miało rzekomo uiszczać opłaty na rzecz klasztoru w Trzemesznie.

Pochodzenie nazwy miasta tłumaczone jest dwojako, od imienia znanego w średniowieczu rycerza Przedbora lub od położenia "przed borami", gdyż powstał na pograniczu wielkich borów Puszczy Świętokrzyskiej.

W Przedborzu gościło wielu królów polskich. Pierwszym królem odwiedzającym Przedbórz był Kazimierz Wielki. Miasto odwiedzali również Władysław Jagiełło i Zygmunt August.

Z czasów kazimierzowskich pozostała wieża gotycka kościoła św. Aleksego (pierwotnie świętego Mikołaja), wzniesionego w 1278 roku jako fundacja Bolesława Wstydlwego. Kazimierz Wielki ufundował również zamek, który spłonął w 1655 roku podczas "potopu szwedzkiego" (do dziś zachowały się resztki muru). Często przebywał w nim w czasie polowań w puszczy przedborskiej. Będąc na polowaniu we wsi Żelazne Nogi (obecnie Żeleznica) 9 września 1370 roku uległ wypadkowi, co było później przyczyną jego śmierci. Zmarł na Wawelu w Krakowie.

Przedbórz jest historycznie związany z Łodzią, która tu 29 lipca 1423 roku otrzymała prawa miejskie nadane przez Władysława Jagiełłę.

W roku 1822 powstała fabryka sukna. Była to jedna z pierwszych i większych fabryk w Królestwie Polskim, która dała początek przemysłowi włókienniczemu znacznie wcześniej niż w Łodzi. Fabryka ta upadła, a w okresie międzywojennym jej budynki popadły w ruinę. Ciekawostką jest, że na ławkach otaczających fabrykę sukna (starorzecze) w latach 20-tych XX wieku ćwiczyła rzut dyskiem Halina Konopacka, późniejsza mistrzyni olimpijska i mistrzyni świata.

Przedbórz dzisiejszy to odosobnione miasteczko, tkwiące w dawnej historii, o dużym uroku, gdzie jest spokój i czysta, nieskażona przyroda.

Źródło: www.umprzedborz.com.pl, www.przedborz.com.pl (na podstawie książki T. Michalskiego - "Ziemia Przedborska" 2000)

Kościół św. Aleksego / 04 lipca 2010 godz. 13.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn cis-moll op. 27 nr 1
Nokturn Des-dur op. 27 nr 2

Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
Walc F-dur op. 34 nr 3
4 Mazurki op. 24
Polonez As-dur op. 53

F. Chopin - Pieśni op. 74

H. Wieniawski - Polonez koncertowy D-dur op. 4

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-mol
op. posth.

S. Moniuszko - „Zosia”

W. Żeleński - „Słowiczku mój”

M. Karłowicz - „Z erotyków” op. 3 nr 6

I. J. Paderewski - „Piosnka dudarza” op. 18 nr 2

K. Szymanowski - „Łabędź” op. 7

K. Szymanowski - Sonata d-moll op. 9 na
skrzypce i fortepian

- *Allegro moderato*

- *Andantino tranquillo e dolce*

- *Finale. Allegro molto, quasi presto*

Sulejów

Gmina Sulejów położona jest w środkowej części dorzecza rzeki Pilicy. W 1176 r. przybył tu na polowanie Kazimierz II Sprawiedliwy i urzeczony pięknem puszczy sulejowskiej, postanowił osadzić w tym miejscu zakon francuskich Cystersów.

Cystrzy stanowią odłam zakonu benedyktynów, ich podstawowym obowiązkiem była reguła św. Benedykta „Ora et labora” – módl się i pracuj. Szczegółowe przepisy obejmowały również sprawy dotyczące

budowli cystrzy i ich wystroju artystycznego - obowiązywała zasada największej prostoty.

W XIII w. Sulejów był należącą do Cystrzy osadą targową przy przeprawie przez Pilicę, gdzie pobierano cło wodne. Opactwo cieszyło się szczególnymi względami panujących. Wielkim wydarzeniem w historii miasta był wiec, który odbył się dniami 20-23 czerwca 1318. Na tym właśnie wiecu uroczysto przyjęto wszystkie warunki papieskie i uchwalono wznowienie Królestwa Polskiego, podejmując decyzję o koronowaniu Władysława Łokietka i kończąc okres rozbitcia dzielnicowego Polski. W marszu na pole Grunwaldu w murach opactwa zatrzymał się Władysław Jagiełło, a legenda głosi, że o kolumny portalu kościoła rycerstwo ostrzyło miecze.

Zespół klasztorny opactwa cystrzy w Sulejowie położony w Podklasztorzu (obecnie dzielnicy Sulejowa) jest jednym z najlepiej zachowanych zespołów cystrzy w Polsce, zbudowanym w stylu romańskim. Najważniejszym zachowanym elementem jest kościół św. Tomasza Kantuaryjskiego, będącym trójnawową bazyliką z transeptem (przecięcie nawy głównej przez nawę poprzeczną). Wnętrze ma sklepienia krzyżowe o bogatym wystroju kamieniarskim, ściany zbudowane są z piaskowca, a wejście główne zdobi romański portal z trzema kolumnami. W kościele znajduje się pięć ołtarzy barokowych, a pozostałe oraz ambona i stalle są rokokowe. Obok ołtarzy i stalli znajdują się XVII-wieczne drewniane rzeźby przedstawiające leżące lwy; na chórze znajdują się barokowe, bogato zdobione organy. Jedyną dobrze zachowaną częścią klasztoru jest fragment skrzydła wschodniego z późnomańskim kapitularem z XIII wieku i gotyckim krużgankiem z XV wieku. Z murowanych obwarowań klasztoru zachował się fragment muru oraz sześć baszt. Obecnie w murach opactwa mieści się hotel, restauracja oraz pływalnia.

Źródło: www.sulejow.pl, www.sulejow.cystersi.pl

Zespół klasztorny opactwa cystrzy, kościół św. Tomasza Kantuaryjskiego 25 lipca 2010 godz. 19.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn H-dur op. 9 nr 3
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
4 Mazurki op. 24
Polonez-Fantazja As-dur op. 61

F. Chopin - Pieśni op. 74

H. Wieniawski - Polonez koncertowy D-dur op. 4

H. Wieniawski - „Legenda” op. 17
K. Szymanowski - „Źródło Aretuzy” z cyklu
„Mity” op. 30

S. Moniuszko - „Zosia”
M. Karłowicz - „Idźcie na pola” op. 3 nr 2
I. J. Paderewski - „Polowały się lży” op. 18 nr 1
I. J. Paderewski - „Nad wodą wielką” op. 18 nr 4

K. Szymanowski - Sonata d-moll op. 9 na skrzypce i fortepian
- *Allegro moderato*
- *Andantino tranquillo e dolce*
- *Finale. Allegro molto, quasi presto*

Opoczno

Nazwa miasta (pierwsza wzmianka z 1284 r.) pochodzi od „Opocza”, oznaczając osadę położoną na opoce, czyli na skale wapiennej. Na przełomie XIII i XIV w. miejscowość sytuowała się wokół dawnego kościoła parafialnego św. Marii Magdaleny. Na czasy panowania Kazimierza Wielkiego przypada okres świetności miasta. Monarcha ten w 1365 r. nadał miastu prawo magdeburskie i rozszerzył jego obszar. Nowe osiedle zostało otoczone murami obronnymi

i fosą. Oprócz tego wzniesiono w nim zamek, zbrojownię, dwór wójtowski, kościół św. Bartłomieja, sukiennice i domy mieszczańskie. Był to również okres rozwoju handlu i rzemiosła.

Zamek opoczyński obok zamków zbudowanych m.in. w Sandomierzu, Radomiu, Piotrkowie i Inowłodzu, miał chronić ziemię opoczyńsko-sandomierską przed najazdami nieprzyjaciół, zwłaszcza Tatarów i Litwinów. Legendy głoszą, że zamek opoczyński pełnił rolę siedziby królewskiej, gdy król Kazimierz Wielki przyjeżdżał na polowania w okoliczne lasy. Z wizytami króla w Opocznie wiąże się legenda o Żydówce Esterce. Tradycja ustna podaje, że król będący zapalonym myśliwym, poznał Esterę polując w bujnych, pełnych dzikiego zwierzcha opoczyńskich puszczech. Podobno, gdy dziewczyna zbierała zioła dla swojego dziadka wypadł na nią splotony tur i już miał ją rozmiarzyć, gdy przesyty oszczepem runął na ziemię u jej stóp. Tak rozpoczęła się wieloletnia znajomość króla Kazimierza z Esterką. Legendy dodają, że monarcha kazał dla niej ufundować dom, który do dzisiaj zwyczajowo nazywa się „Domem Esterki”. Budynek ten niegdyś połączony był lochami z zamkiem.

W późniejszej historii miasta rozwija się w Opocznie przemysł. W 1880 r. zostają uruchomione przez Jana Dziewulskiego i braci Władysława i Józefa Lange, Zakłady Płytek Ceramicznych. Oprócz nich w pocz. XX w. istniała odlewnia, 7 pieców wapiennych, cementownia, browar i pończoszarnia.

Opoczno słynie w kraju jako stolica regionu o bogatej tradycji kultury ludowej. Tradycje te kultywują m.in. Spółdzielnia Rękodzieła Lud. i Art. „Opocznianka” oraz Zespół Pieśni i Tańca „Tramblanka”.

Źródło: www.opoczno.pl

Miejski Dom Kultury im. T. Sygietyńskiego / 01 sierpnia 2010 godz. 18.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn H-dur op. 9 nr 3
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
4 Mazurki op. 24
Polonez-Fantazja As-dur op. 61

F. Chopin - Pieśni op. 74

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-moll
op. posth.

H. Wieniawski - „Legenda” op. 17

G. Bacewicz - „Oberek” nr 2

S. Moniuszko - „Zosia”

W. Żeleński - „Słowiczku mój”

M. Karłowicz - „Z erotyków” op. 3 nr 6

I. J. Paderewski - „Piosnka dudarza” op. 18 nr 2

K. Szymanowski - „Łabędź” op. 7

K. Szymanowski - Sonata d-moll op. 9 na
skrzypce i fortepian

- *Allegro moderato*

- *Andantino tranquillo e dolce*

- *Finale. Allegro molto, quasi presto*

Biała Rawska

Biała Rawska to miasto o 760-letniej historii, położone w sercu Mazowsza, wśród malowniczych sadów i rozległych lasów sosnowych. O atrakcyjności okolic Białej Rawskiej stanowią zróżnicowanie terenu, rzeka Białka, kompleksy otwartych wód i stawów rybnych. Walory krajobrazowe, czyste środowisko i woda przyciągają turystów i wędkarzy.

Znajdujące się tu zabytki architektury przywołują pamięć o interesującej przeszłości miasta.

W usytuowanym na wzniesieniu Sanktuarium Matki Bożej Miłosiernej, będącym jednocześnie kościołem parafialnym pod wezwaniem św. Wojciecha, znajduje się cudowny obraz Maryi słynącej z łask, ufundowany, jak podaje tradycja, przez Królową Bonę. Obraz jest namalowany na drewnianej tablicy przez nieznanego artystę. Został ukoronowany koronami papieskimi przez Jana Pawła II. Wnętrze kościoła zachowało elementy różnych epok, ściany pokrywają malowidła wykonane techniką al fresco i al secco. Wewnątrz Sanktuarium znajduje się dekoracyjna barokowa ambona w kształcie łodzi z rozpiętym żaglem, XVII-wieczna chrzcielnica ze srebrną misą z XV wieku, organy z II połowy XIX w. Świątynia jest jednonawowa, murowana. Rzeźby dekorujące bramę i figura Matki Boskiej tworzą jednorodny program ikonograficzny związany z kościołem. Usytuowana przy rozwidleniu dróg Grójec i Mszczonów figura Chrystusa postawiona w 1916 r. dopełnia galerię figur kamiennych z bramy kościelnej i jej otoczenia.

Centrum miasta pochodzi z XVI wieku i nadaje miastu specyficzny charakter. Zachował się historyczny urbanistyczny układ miasta (place i ulice) wraz z zabudową przyuliczną. Zachowało się kilka pożydowskich kamieniczek drewnianych i murowanych z XIX i pierwszej poł. XX w.

Na terenie gminy Biała Rawska znajduje się ciekawa historycznie wieś Babsk, do której należy klasycystyczny kościół parafialny pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego. Do kościoła prowadzi stuletnia aleja lipowa. W sąsiedztwie znajduje się cmentarz, gdzie znajduje się grób Konstancji Gładkowskiej (1810- 1889), śpiewaczki opery warszawskiej oraz muzy i wielkiej miłości Fryderyka Chopina, a na nagrobku inskrypcja „młodzieńcze natchnienie Fryderyka Chopina”.

Źródło: www.bialarawska.pl

Kościół św. Wojciecha / 15 sierpnia 2010 godz. 19.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn cis-moll op. 27 nr 1
Nokturn Des-dur op. 27 nr 2
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
Walc F-dur op. 34 nr 3
4 Mazurki op. 24
Polonez As-dur op. 53

F. Chopin - Pieśni op. 74

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-moll
op. posth.

H. Wieniawski - „Legenda” op. 17

S. Moniuszko - „Zosia”
W. Żeleński - „Słowiczku mój”
M. Karłowicz - „Z erotyków” op. 3 nr 6
I. J. Paderewski - „Piosnka dudarza” op. 18 nr 2
K. Szymanowski - „Łabędź” op. 7

I. J. Paderewski - Sonata a-moll op. 13 na skrzypce
i fortepian

- *Allegro con fantasia*

- *Andantino*

- *Allegro molto, quasi presto*

Brochów

Gmina Brochów położona jest pomiędzy rzeką Wisłą a Bzurą, w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego. Lasy Parku zajmują znaczny obszar gminy. Gmina graniczy z miastem Sochaczew, jak również znajduje się w bliskim sąsiedztwie wsi Żelazowa Wola - miejsca urodzenia Fryderyka Chopina.

Pierwsza wzmianka o Brochowie pochodzi z 1113 roku. Dotyczyła drewnianego kościołka, który w 1331 r. zastąpiła murowana świątynia. Przez

stulecia kościół był wielokrotnie przebudowywany, nadano mu charakter obronny. Kilkakrotnie ulegał zniszczeniu: podczas tzw. wojen szwedzkich w XVII wieku oraz I wojny światowej (odbudowa świątyni była możliwa dzięki wsparciu Ignacego Jana Paderewskiego). Na terenie Brochowa i okolicznych wsi w 1939 roku rozgrywały się walki Bitwy nad Bzurą - największej bitwy kampanii wrześniowej 1939 roku. Zniszczone podczas II wojny światowej kościół odbudowano w latach 1946-49.

Wygląd kościoła przypomina fortecę. Obiekt ten to unikalny w skali Europy kościół łączący funkcje sakralne z obronnymi, wybudowany na planie prostokąta ze średniowieczną nawą główną i dostawionymi do niej w XVI stuleciu dwiema nawami bocznymi. Ponad surową formę zewnętrzną kościoła wznoszą się wieże: dwie cylindryczne dostawione w narożach, trzecia wyrasta ponad prezbiterium. Całość otacza mur obronny.

Kościół parafialny pod wezwaniem św. Rocha w Brochowie był szczególnie ważnym miejscem związanym z rodziną Chopinów zamieszkałych w pobliskiej Żelazowej Woli. 2 czerwca 1806 roku odbył się w nim ślub Mikołaja Chopina z Teklą Justyną z Krzyżanowskich, natomiast w 1810 roku, w tym samym kościele, został ochrzczony ich syn - Fryderyk Franciszek. Zachowały się wpisy w księgi metrykalnej i metryki chrztu.

Źródło: www.brochow.pl, www.zamkipolskie.com

Kościół św. Rocha / 22 sierpnia 2010 godz 18.00 / wstęp wolny

Program:

F. Chopin - Nokturn cis-moll op. 27 nr 1
Nokturn Des-dur op. 27 nr 2
Etiuda Ges-dur op. 10 nr 5
Etiuda e-moll op. 25 nr 5
Walc F-dur op. 34 nr 3
4 Mazurki op. 24
Polonez As-dur op. 53

F. Chopin - Pieśni op. 74

F. Chopin (trans. N. Milstein) - Nokturn cis-moll
op. posth.

H. Wieniawski - „Legenda” op. 17

S. Moniuszko - „Zosia”

W. Żeleński - „Słowiczku mój”

M. Karłowicz - „Z erotyków” op. 3 nr 6

I. J. Paderewski - „Piosnka dudarza” op. 18 nr 2

K. Szymanowski - „Łabędź” op. 7

I. J. Paderewski - Sonata a-moll op. 13 na
skrzypce i fortepian

- *Allegro con fantasia*

- *Andantino*

- *Allegro molto, quasi presto*

Koncert galowy

Radomsko, Miejski Dom Kultury, 04 września godz. 18.00

Filharmonia Kameralna im. W. Lutosławskiego w Łomży

Jan Miłosz Zarzycki - dyrygent

Paweł Pawlik - fortepian

Szymon Telecki - skrzypce

Karolina Sambor-Kobiałka - sopran

Łukasz Trepczyński - fortepian

Agnieszka Telecka - słowo

Program:

F. Chopin - Fantazja na tematy polskie A-dur op. 13

H. Wieniawski - II Koncert skrzypcowy d- moll op. 22

- *Allegro moderato*

- *Romance. Andante non troppo*

- *Allegro con fuoco. Allegro moderato*

S. Moniuszko - „Gdybym rannym słońkiem” z opery „Halka”
„Jako od wichru krzew połamany” z 1 aktu opery „Halka”
„Dzieciątko nam umiera” aria z 4 aktu opery „Halka”
„Zbudzić się z uludnych snów” z opery „Hrabina”

F. Chopin - II Koncert fortepianowy f- moll op. 21

- *Allegro maestoso*

- *Larghetto*

- *Allegro vivace*

Fryderyk Chopin (1810-1849)

Urodził się w Żelazowej Woli w 1810 roku. Dokładna data nie jest pewna – zapis w księdze metrykalnej kościoła parafialnego w Brochowie oraz zachowana metryka, podają dzień

22 lutego, natomiast w domu urodziny Fryderyka były obchodzone zawsze 1 marca. Ojciec Mikołaj, Francuz pełniący obowiązki guwernera dzieci we dworze hrabiego Skarbka, poślubił krewną swoich pracodawców Justynę Krzyżanowską. Rodzina Chopinów przeniosła się do Warszawy już w 1810 roku, gdzie Mikołaj Chopin był nauczycielem języka francuskiego oraz wraz z żoną prowadził pensjonat dla zamiejscowych uczniów. Fryderyk miał trzy siostry: Ludwikę, Izabelę i Emilię. Od najmłodszych lat muzyka budziła jego zainteresowanie, improwizował oraz powtarzał na fortepianie melodie grane przez matkę. Naukę muzyki rozpoczął pod kierunkiem prywatnego nauczyciela, Czecha Wojciecha Żywnego, który nie był zbyt ceniony przez współczesnych.

W wieku siedmiu lat Fryderyk skomponował dwa polonezy, stał się znany w całej muzycznej Warszawie, zapraszano go jako „cudowne dziecko” na koncerty w salonach i pałacach. W 1823 roku rozpoczął naukę w Liceum Warszawskim; w czasach licealnych wakacje spędzał w Szafarni, gdzie poznał folklor kujawski, który odegrał istotną rolę w dalszej jego twórczości. Podróżował także do Torunia, Gdańska, Płocka, a wrażenia z wycieczek opisywał barwnie w listach do rodziców i przyjaciół. Zachowała się bardzo obfita korespondencja Chopina, również z późniejszych lat życia kompozytora. Po ukończeniu liceum w 1826 r. wraz z matką i siostrami przez około miesiąc przebywał w Dusznikach, gdzie wystąpił z koncertami. W tym samym roku rozpoczął studia u Józefa Elsnera w Szkole Głównej Muzyki. W czasie studiów odwiedził majątek w Strzyżewie oraz korzystał z zaproszeń księcia Antoniego Radziwiłła do zamku myśliwskiego w Antoninie.

W 1827 r. wybrał się w podróż do Wiednia, w którym zaprezentował na koncercie dwa swoje utwory z towarzyszeniem orkiestry: Rondo á la

Krakowiak i Wariacje na temat La ci darem la mano z opery Don Juan Mozarta.

Równocześnie pracował nad nowymi kompozycjami, m. in. koncertami i etudami. Darzył w tym czasie młodzieńczym uczuciem uczennicę klasy śpiewu Konstancję Gładkowską, a wyrazem tego uczucia było, według słów Chopina, Larghetto - druga część Koncertu f-moll.

2 listopada 1830 r. Chopin wyjechał do Wiednia, gdzie doszła do niego wiadomość o wybuchu Powstania Listopadowego. Rok później znalazł się w Paryżu, występując w trakcie podróży z licznymi koncertami.

W Paryżu od razu znalazł miejsce w środowisku muzycznym wśród wielu wybitnych pianistów z całej Europy - Franciszka Liszta, Friedricha Kalkbrennera. Chopin zdobył rozgłos wśród arystokracji i zamożnego mieszczaństwa, grywał w wielkich salach koncertowych, zapraszano go na występy w salonach, udzielał prywatnych lekcji fortepianu, wydawał nowe kompozycje. Prowadził komfortowe życie, wynajmował obszerne, luksusowe mieszkania, ubierał się z elegancją, posiadał powóz oraz służącego. Utrzymywał bliskie kontakty z przedstawicielami emigracji, spotykał się z m. in. Juliuszem Słowackim i Cyprianem Kamilem Norwidem. Podczas podróży zaprzyjaźnił się z Feliksem Mendelssohmem oraz poznał Roberta Schumanna i jego żonę. Właśnie Schumann, kompozytor, pianista i krytyk muzyczny obwieścił światu wielkość Chopina, pisząc w recenzji: „kapelusze z głów, panowie - oto geniusz!”.

W 1837 r. Chopin poznał pisarkę francuską Aurorę Dudevant, podpisującą swoje książki pseudonimem George Sand. Wspólnie podróżowali na Majorce oraz przebywali w posiadłości pisarki w Nohant. W tym okresie rozpoczęła się choroba Chopina. Przyjaźń z panią Sand trwała 9 lat, obfitowała we wzloty, a także dramatyczne konflikty.

W 1848 r. Chopin wyjechał do Londynu, niestety klimat brytyjskich wysp fatalnie wpłynął na stan zdrowia kompozytora. Latem 1849 r. przyjechała do Francji siostra Chopina Ludwika, aby opiekować się bratem, ale nic nie mogło już poprawić zdrowia i nastroju umierającego. Fryderyk Chopin zmarł 17 października 1849 roku. Został pochowany na paryskim cmentarzu Père Lachaise, a serce powróciło w urnie do Polski i zostało umieszczone w warszawskim kościele Świętego Krzyża.

Stanisław Moniuszko (1819-1872)

Urodził się w Ubielu położonym w obwodzie mińskim. Lata młodości spędził w Warszawie, a następnie w Mińsku, gdzie uczył się muzyki. W 1837 roku wyjechał do Berlina, gdzie pobierał nauki harmonii i kontrapunktu i podejmował pierwsze poważniejsze zadania kompozytorskie.

W 1840 roku osiadł w Wilnie, tam ożenił się z Aleksandrą Müller. Szczęśliwe małżeństwo doczekało się dziesięciorga dzieci. Szybko powiększająca się rodzina, wrodzona nieśmiałość, brak umiejętności zabiegania o własne interesy powodowały, że kompozytorowi towarzyszyły kłopoty materialne. W tym czasie był organistą, udzielał lekcji gry na fortepianie, komponował muzykę do przedstawień teatralnych.

Wśród kilku operetek niewątpliwie wyróżnia się opera *Halka* do libretta Włodzimierza Wołoskiego. Pierwsza wersja opery była dwuaktowa i doczekała się wykonania w Wilnie. Z powodu szokujących akcentów obyczajowo-społecznych, uważanych w tamtych czasach za drastyczne, nie udało się od razu doprowadzić do premiery w Warszawie.

Z okresu wileńskiego pochodzi twórczość religijna Moniuszki, przeznaczona przeważnie dla Towarzystwa św. Cecylii, którym dyrygował, uwertura fantastyczna *Bajka* oraz sześć zbiorów pieśni nazwanych *Śpiewnikami domowymi*. Przez całe życie Moniuszko skomponował około trzyzasta pieśni, które cechuje ogromna różnorodność.

W 1858 roku odbyło się przedstawienie nowej, czteroaktowej wersji *Halki* na warszawskiej scenie operowej, co spotkało się entuzjastycznym przyjęciem. W następstwie sukcesu Moniuszko otrzymał stanowisko dyrygenta Teatru Wielkiego w Warszawie. Zachęcony uznaniem skomponował w dalszych latach kilka ważnych dzieł, w tym oper: *Flis*, *Paria*, *Hrabina*, *Verbum nobile* oraz *Operas dwór*. Narodowy charakter i jednoznaczna wymowa patriotyczna cechuje operę *Straszny dwór*, co spowodowało, że po kilku przedstawieniach w operze warszawskiej spektakl został zawieszony przez rosyjską cenzurę.

W ostatnich latach życia Moniuszko sporo czasu poświęcał pracy pedagogicznej - wykładał w Instytucie Muzycznym. Odbył także kilka podróży związanych z wystawianiem jego oper (zwłaszcza *Halka*) na scenach europejskich.

Karol Szymanowski (1882-1937)

Urodził się w Tymoszówce na Ukrainie w rodzinie z tradycjami muzycznymi. Podczas prywatnych studiów w Warszawie (u Zygmunta Noskowskiego) przyjaźnił się ze skrzypkiem Pawłem Kochońskim, pianistą Arturem Rubinsteinem oraz późniejszym dyrygentem Grzegorzem Fitelbergiem.

Wraz z przyjaciółmi, Fitelbergiem, Lubomirem Różyckim i Apolinarem Szelutą, Szymanowski założył Spółkę Nakładową Młodych Kompozytorów Polskich, której celem była popularyzacja nowych utworów oraz organizacja koncertów.

Szymanowski lubił podróżować, odwiedzał Wiedeń, Berlin, Lipsk, gdzie były wykonywane jego utwory. Zaczęto wymieniać jego nazwisko wśród czołowych twórców ówczesnej awangardy. Uznanie przyniósł mu ogłoszony we Lwowie konkurs kompozytorski dla uczczenia setnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina.

W latach 1910-1911 odbył podróże do Włoch, które były możliwe dzięki hojności jego przyjaciela, bogatego melomana i mecenasa sztuki Stefana Spiessa. W 1914 r. ponownie zwiedził Włochy, a ponadto Północną Afrykę. W przeddzień wybuchu I wojny światowej znalazł się w Tymoszówce, a przed mobilizacją uchroniła go niesprawność nogi, towarzysząca mu od wczesnego dzieciństwa do końca życia. Po podróżach zajął się komponowaniem, pozostawał pod urokiem sztuki helleńskiej i orientalnej, czego efektem były *Mity* na skrzypce i fortepian oraz fortepianowe *Metopy* i *Maski*. Jego utwory prezentowane były w salach koncertowych w Warszawie, Francji i Stanach Zjednoczonych, lecz nierzadko przyjmowane były chłodno przez krytyków.

Szymanowski często odwiedzał Zakopane i Tatry, sporo czasu poświęcał na poznawanie muzyki i obyczajów góralskich. Swoje obserwacje wykorzystał w późniejszych utworach: w balecie *Harnasie*, IV Symfonii koncertującej na fortepian i orkiestrę oraz w *Mazurkach* na fortepian.

W 1927 roku objął stanowisko dyrektora Konserwatorium Muzycznego w Warszawie, jednak nie potrafił pogodzić się z panującą na warszawskiej uczelni atmosferą zawiści i wymyślonych zarzutów, dlatego w 1932 roku zrezygnował z tego stanowiska.

W kolejnych latach rozpoczął działalność koncertową, związaną z licznymi podróżami, co niekorzystny miało wpływ na jego zdrowie. Zmarł na gruźlicę we Francji, pochowany został w krypcie kościoła św. Stanisława na krakowskiej Skalce.

Henryk Wieniawski (1835-1880)

Nazwany przez rosyjskiego kompozytora i pianistę Antona Rubinsteina ostatnim wirtuozem skrzypiec, Henryk Wieniawski był najmłodszym z grona świetnych skrzypków, bezpośrednich spadkobierców sztuki wykonawczej Piccolo Paganiniego, którzy najchętniej popisywali się na koncertach graniem własnych utworów, efektownych i błyskotliwych, a także sentymentalnych.

Urodził się w Lublinie, gdzie rozpoczął naukę gry na skrzypcach. Talent młodego Henryka spowodował, że w wieku ośmiu lat rozpoczął naukę w Konserwatorium w Paryżu pomimo, że wg regulaminu szkoły nie przyjmowano uczniów poniżej dwunastego roku życia. W Paryżu mieszkał brat matki, Edward Wolff – pianista zaprzyjaźniony z Chopinem.

Z okresem studiów Wieniawskiego wiążą się zabawne anegdoty: kiedy niezadowolony nauczyciel parokrotnie zwrócił mu uwagę na zbyt „suchy” dźwięk, chłopiec postanowił zanurzyć skrzypce w wodzie, aby temu zaradzić! Na szczęście cenny instrument został uratowany przed całkowitym zniszczeniem.

Zaledwie po trzech latach ukończył konserwatorium uzyskując pierwszą nagrodę. Z publicznym koncertem dyplomowym wiąże się znany epizod: profesor Wieniawskiego, obawiając się, że trema może sparaliżować pamięć chłopca, polecił rozstawić pulpit z nutami. Jednakże figlarny student po wyjściu na estradę ostentacyjnie odwrócił nuty do góry nogami, po czym bezbłędnie wykonał cały program z pamięci.

Po studiach pod opieką matki odbywał pierwsze podróże koncertowe (m. in. w Wilnie, gdzie jego grą zachwycał się Stanisław Moniuszko). Jako piętnastoletni młodzieniec rozpoczął karierę dojrzałego artysty. Pierwsze kilkuletnie tournée odbył wraz z młodszym bratem Józefem – pianistą. Koncertował później z innymi pianistami (m. in. z Antonem Rubinsteinem), a także z towarzyszeniem różnych orkiestr

kierowanych przez znanych dyrygentów. Koncertował na dworach królewskich, koncertach publicznych, w popularnych kurortach i prowincjonalnych miasteczkach w głębi Rosji, gdzie melomani musieli przynosić do nieprzyzostosowanych pomieszczeń własne krzesła i z powodu niskich temperatur słuchali koncertu nie zdejmując futer.

W 1859 roku Wieniawski, światowej sławy już skrzypek, zakochał się w wzajemnością w Angielce Izabeli Hampton. Ojciec młodej damy, który nie miał korzystnej opinii na temat stałości uczuć i zasobów finansowych artystów, początkowo nie wyraził zgody na zawarcie małżeństwa. Wtedy Wieniawski posłużył się argumentem muzycznym – skomponował i wykonał utwór, którego piękna melodia miała dowieść, że powstała pod wpływem prawdziwej miłości. Utworem tym była *Legenda*, dzięki której Wieniawski przezwyciężył nieufność przyszłego teścia.

W 1860 roku Wieniawski został Solistą Jego Carskiej Mości, co zobowiązywało go do okolicznościowych występów, jednakże nie przeszkadzało w dalszych podróżach koncertowych. W 1872 roku wraz z Antonem Rubinsteinem wybrał się na koncerty do Stanów Zjednoczonych, w ciągu 240 dni występując 215 razy! W drodze powrotnej Wieniawski zatrzymał się na Kubie, dając kilka koncertów w Hawanie. W 1874 został profesorem konserwatorium w Brukseli. Obok bogatego życia koncertowego prowadził dosyć rozrutny styl życia (jego zamiłowaniem były gry hazardowe), co w konsekwencji doprowadziło do kłopotów materialnych.

Henryk Wieniawski skomponował kilkadziesiąt utworów skrzypcowych, wśród nich miniatury, dwa koncerty, dwa polonezy, etiudy-kaprysy na skrzypce solo oraz na dwoje skrzypiec, *Fantaisie brillante* op. 20 na skrzypce z towarzyszeniem orkiestry, opartą na tematach z opery *Faust* Gounoda.

Ignacy Jan Paderewski (1860-1941)

Był prawdziwym obywatelem świata, szczycił się przyjaźnią i szacunkiem głów koronowanych polityków i artystów, jednym z najpopularniejszych muzyków przełomu XIX i XX wieku, a zarazem wielkim mężem stanu uznawanym za wzór patrioty, wiernego ideałom wolnej, niepodległej ojczyzny.

W początkach nauki gry na fortepianie Paderewskiemu nie towarzyszył zapal - chętniej improwizował i układał własne melodie. W 1872 roku rozpoczął naukę w Instytucie Muzycznym w Warszawie, gdzie nie wrócono mu większych sukcesów. Poprzez popadanie w rozmaite konflikty istniała w pewnym czasie groźba skreślenia Paderewskiego z listy uczniów. Już na trzecim roku samowolnie wybrał się w podróż koncertową w głąb Rosji, w celu zdobycia sławy i pieniędzy. Tournée spodziewanych efektów nie przyniosło, co było punktem zwrotnym w biografii młodego pianisty, który zrozumiał, że kariera artystyczna nie jest możliwa bez odpowiedniego przygotowania i systematycznych ćwiczeń. Ukończył zatem w osiemnastym roku życia warszawski Instytut Muzyczny, uzyskując najlepsze świadectwo.

Przez kilka lat był nauczycielem fortepianu, ożenił się ze swą uczennicą, która zmarła po urodzeniu dziecka. Syn Alfred, dotknięty paraliżem, nie mógł samodzielnie się poruszać; przeżył przykuty do fotela 21 lat.

Zaczął zdobywać uznanie jako kompozytor, jednak wiązał swoją przyszłość z grą na fortepianie. Dlatego rozpoczął studia w Wiedniu u Teodora Leszetyckiego. Środki materialne pozyskał ze wspólnego koncertu w Krakowie z aktorką Heleną Modrzejewską.

Początkowo Leszetycki uznał wiek Paderewskiego (24 lata) za zbyt późny na rozpoczęcie kariery koncertującego wirtuoza, jednak ambitny adept, nie zrażony opinią, ćwicząc na fortepianie po kilkanaście godzin dziennie, przekonał pedagoga do zmiany zdania. Kilkakrotnie spotykał się z jedną z uczennic Fryderyka Chopina, wiekową

już wówczas kobietą, która udzielała mu bezcennych wskazówek związanych z interpretacją wielkiego kompozytora. Po ukończeniu studiów rozpoczął się długi okres podróży koncertowych (Francja, Belgia, Stany Zjednoczone, Holandia, Niemcy, Anglia, Włochy, Rosja, a także Ameryka Południowa, Australia, Nowa Zelandia oraz Afryka Południowa), które doprowadziły Paderewskiego na szczyt sławy i przyniosły niezwykłą popularność. Nazwisko Paderewskiego trafiło nawet do reklamy, wykorzystywane bezceremonialnie dla nazwania mydełek, cukierków itp.

W 1898 roku Paderewski, dzięki wysokim dochodom z koncertów, powołał w Lipsku konkurs kompozytorski swojego imienia i ufundował nagrody dla laureatów. Nie szczędził swoich honorariów na cele społeczne, utrzymywał bliskie kontakty z kołami polonijnymi na świecie. W znacznym stopniu zajął się działalnością polityczną w latach I wojny światowej. Organizował w USA pomoc materialną dla ludności polskiej dotkniętej działaniami wojennymi.

W 1918 roku przybył do Polski, po rozmowach z Józefem Piłsudskim stanął na czele rządu Rzeczypospolitej, jednocześnie przejmując obowiązki ministra spraw zagranicznych. Po kilku latach wycofał się z czynnego życia politycznego i powrócił do działalności koncertowej, zaniechanej przez pewien okres.

W 1936 roku wziął udział w amerykańskim filmie Sonata księżycowa, w którym zarejestrowano kilka utworów w jego wykonaniu. Przygotował do druku kompletne wydanie dzieł Chopina wraz z pianistą Józefem Turczyńskim i muzykologiem Ludwikiem Bronarskim. Kiedy wybuchła II wojna światowa przyjął stanowisko przewodniczącego Rady Narodowej.

Zmarł w 1941 i zgodnie z wolą kompozytora, aby miejsce jego ostatniego spoczynku znajdowało się w niepodległej Polsce, 51 lat później w 1992 roku prochy Paderewskiego spoczęły w krypcie warszawskiej katedry św. Jana.

Mieczysław Karłowicz (1876-1908)

Od najmłodszych lat pobierał nauki gry na skrzypcach w miastach niemieckich, później w Warszawie. Po maturze rozpoczął prywatne lekcje kompozycji w Berlinie; aby poznać tajniki instrumentacji zamawiał sobie specjalne konsultacje u grających na różnych instrumentach muzyków z zespołu Filharmonii Berlińskiej.

Młody Karłowicz był z natury zamknięty w sobie, trzymający się na dystans od kolegów i rówieśników, co przejawiało się w jego twórczości – do swoich pieśni szukał tekstów melancholijnych i nostalgicznych, oddających jego ówczesne nastroje (Pamiętam ciche, jasne złote dni, Smutną jest dusza moja, Na spokojnym ciemnym morzu, Przed nocą wieczną). Do tych tekstów pisał muzykę spokojną, przenikniętą głębokim smutkiem. W 1901 roku powrócił do Warszawy, gdzie napisał Koncert skrzypcowy A-dur, w kolejnych latach powstało sześć poematów symfonicznych (m.in. Powracające fale, Odwieczne pieśni, Smutna opowieść). Każdy z nich stanowi projekcję uczuć i rozterek kompozytora, muzyka często utrzymana jest w tonie rozpaczny i beznadziejności, dominują nastroje pesymistyczne.

Karłowicz działał w Warszawskim Towarzystwie Muzycznym oraz zgromadził i przygotował do druku tom listów i dokumentów Niewydane dotychczas pamiętki po Chopinie. W 1907 roku przeniósł się do Zakopanego, jego pasją była wspinaczka, a także fotografia górską. Będąc w pełni rozwoju sił twórczych, jego życie zostało nagle przerwane – zginął tragicznie podczas wycieczki górskiej, ciało odnaleziono w zwalach lawiny śnieżnej na stoku Małego Kościelca.

Władysław Żeleński (1837-1921)

Najmłodsze lata spędził w Krakowie, gdzie uczył się gry na fortepianie oraz pobierał lekcje teorii muzyki. Od lat gimnazjalnych zaczął komponować, chciał poświęcić się muzyce, ale na życzenie matki wstąpił na wydział filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Po dwóch latach studiów przeniósł się na Uniwersytet Karola w Pradze. Równolegle korzystał z lekcji czeskich muzyków. W 1862 r. uzyskał dyplom doktora filozofii praskiego uniwersytetu.

Jego pasją była jednak nadal muzyka, nadal podejmował próby kompozytorskie. Udał się do Paryża i tam doskonalił swój kunszt kompozytorski w paryskim konserwatorium muzycznym. Edukację zakończył w roku 1870, czyli dopiero w wieku trzydziestu lat.

Po powrocie do Polski działał w Krakowie oraz w Warszawie. Wykładał harmonię i kontrpunkt w warszawskim Instytucie Muzycznym, był dyrektorem artystycznym Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego, doprowadził do otwarcia w Krakowie konserwatorium, w którym poświęcił się pracy pedagogicznej.

Był dwukrotnie żonaty, jeden z synów z pierwszego małżeństwa był znanym pisarzem i tłumaczem literatury francuskiej – Tadeusz Boy-Żeleński.

Najważniejszymi utworami Żeleńskiego są opery: Konrad Wallenrod, Goplana, Janek i Stara Baśń. Libretta opierają się na treści dzieł literackich Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego i Józefa Ignacego Kraszewskiego. Żeleński był kontynuatorem tradycji moniuszkowskiej. Dużą wartość mają pieśni Żeleńskiego, w których szczególne znaczenie przypisywał partii fortepianowej, tworzącej samodzielne tło dla tekstu poetyckiego.

Źródło: J. Mechacisz – Poczec kompozytorów polskich, WSiP Warszawa 1993.

Główny organizator

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Honorowy Patronat

Prezydent Miasta Radomsko

Sponsorzy

Współorganizatorzy

Miasto Radomsko

Miasto Kozienice

Miasto Przedbórz

Miasto Sulejów

Miasto Opoczno

Gmina Biała Rawska

Gmina Brochów

Miejski Dom Kultury
w Radomsku

Miejski Dom Kultury
w Opocznie

Kozienickie Centrum Kultury
Rekreacji i Sportu

Parafia p.w. św. Aleksego w Przedborzu
Opactwo cystersów w Sulejowie
Parafia p.w. św. Wojciecha Biskupa Męczennika
w Białej Rawskiej
Parafia p.w. św. Jana Chrzciciela w Brochowie

Patroni Medialni

Bliithner

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych
ul. Przedborska 2
97-500 Radomsko
tel. (44) 6820854
fax (44) 7381180
fundacja@fik.com.pl
www.fik.com.pl